

Per Øverland: Historieglimt 251 Otto Nielsen fra Nonnegata 24

Otto Nielsen, kjent over hele landet for sine viser og for sin innsats for norsk visesang gjennom fem tiår, vokste opp i Østbyen i Trondheim. Dialekten var umiskjennelig i hans mange viser. Otto ble født 19. juni 1909 og døpt Otto Louis i Bakke kirke 9. oktober samme år. Hans foreldre var Anna Louise Kaspersen Bang og hennes mann, Karl Otto Severin Nielsen. Etter kirkeboka bodde de i Nonnegata 24. Faren er oppført som «Glasmager». Ser vi gjennom adressebøkene fra 1902-1903 og til 1925 er faren avvekslende kalt Nielsen og Nilsen, men det kan jo skyldes redaktøren av bøkene. I 1902-03 er han glasmager og bor i Nedre Møllenberg gate 1. I 1904-05 er han oppført som «Forgylder», og bor i samme gate

Over: I dette gatesnittet vokste Otto Nielsen opp. Bildet viser Nonnegata 20-28. Tatt i forbindelse med Sverre Pedersens boligundersøkelse, 1952. NTNU, Universitetsbiblioteket.

nr. 18. I 1905-06 er han igjen «Glasmager» og bor i Brinken 5. Fra 1907 har han samme tittel, men familien bor da i Nonnegata 25. Fra 1911-12 har de flyttet inn i Nonnegata 24 der de bodde til 1917. Fra dette året er familien å finne på adressen Weidemanns 9. Faren har sitt verksted som glassmester i Jomfrugata 14.

Da Otto kom til verden, hadde han allerede tre søstre. Vi finner dem i folketellingen for 1910. Det var Margit født i 1898, Alfhild født 1905 og Aase født i 1907. Han var altså den første gutten i søskenflokket. Med ham ble familien på seks og året etter kom nok en jente som i folketellingen enda ikke hadde fått navn. Langt senere kom lillesøsteren Gerd som skulle bli en kjent sanger. Hun ble født 2. november 1917. Otto ble etter hvert student og begynte på arkitektavdelingen på Norges tekniske høgskole (NTH). Han hadde allerede som gymnasiast vist sitt talent for å dikte viser og revyinnslag og sette melodi til. Han gikk på arkitektavdelingen fra 1939 til 1933, men kjent som en meget ikke-tilstedeværende student! Han var oppslukt av studentrevyer. Revyen «Mammon-Ra» i 1930 ble så populær at den også dro på gjestespill til hovedstaden. Otto tok ikke eksamen. Visene ble hans liv. Fra 1930 ledet søskenparet Gerd og Otto barnetimen i Trøndelag Kringkaster. Der skrev Otto sammen med komponisten Harald Haugen landets første radiooperette «Postboks 39». Både den og barneoperetten «Den sorte klo» ble oppført på Trøndelag teater.

I 1930 debuterte Gerd og Otto som duo og ble meget populære utover i 1930-årene. Fra 1934 var begge aktive fra Oslo. Norsk rikskringkasting (NRK) ble deres hovedbase i årene fremover. Deres innslag i NRK tok de opp etter krigen og var aktive til slutten av 1950-åra. I 1934 kom deres første langspillplate og sangen «Et luftslott på månen» ble en nasjonal slager. De var blant de første norske artistene som spesialtilpasset sangene sine til mikrofon og plate. Sangene deres fikk en mer intim tone enn en scenefremføring hadde. Gerd Nielsen, senere Røstad, fikk også sin egen karriere som platesanger og solist, men det var som duo de ble mest populære. Fra 1938 gav hun ut soloplater, ofte med sanger skrevet av broren.

Otto Nielsens innsats under den andre verdenskrigen var nok større enn han selv ville være ved. Han havnet på Grini fangeleir etter å ha blitt arrestert for illegalt arbeid. Der ble han et muntrasjonsråd for medfangene. Når de kunne samles på brakka eller til større samlinger, var han visesangeren som kunne muntre sine kamerater med egne og andres viser. Visene spredte seg raskt ut fra Grini og ble populære ute blant folk. Vi som husker krigens hverdag i Oslo, husker ikke minst hans sang «Det har vi». Fangelivets galgenhumor kan vel i dag lyde litt makaber, men det var den nyttigste medisin under okkupasjonen og i fangeleiren. Et glimt fra sangen er «de har ikke sett Kunze på ski; det har vi det har vi, det har de ikke der ute.» Kunze var den tyske leirsjefen. Og slutten på omkvedet: «Nei, det må være utrivelig der ute i det fri!» Otto Nielsen skrev en vise til en romkamerat, Johnny Gilland, som hadde fått en liten datter, Toril. Den fikk navnet «Kjære lille Toril» og kan få tårene frem hos oss som opplevde den under krigen.

I de første etterkrigsårene hadde Otto Nielsen fortsatt sin hovedbase i NRK i Oslo ved siden av samarbeidet med søsteren Gerd. De spilte begge inn duetter med Alf Prøysen. Gerd sang med i «Sulua spår» og «Mari du bedåre» i 1958 og «Det nye» i Tordivelen og flua i 1968. I 1959 gjorde hun originalinnspilling av Prøysens «Sjette gongen». Otto sang med i «Tango for TV» og «Kjøp en fiol» i 1960. Otto var

produktiv. Ved siden av å være programleder for Feriemagasinet og sammen med Arild Feldborg var han husdikter i program som Morokulien og Rundtomkring. Dessuten skrev han monologer og sketsjer til I marinen for Arve Opsahl og til Fiskeribølgen for Rolf Just Nilsen. Han skrev også for revyene i Oslo og slagertekster for Jens Book Jensen, Inger Jacobsen, Sølvi Wang og Elisabeth Granneman.

Otto Nielsen ble fast ansatt i NRK i 1957. I hele 22 år redigerte han det populære magasinet Søndagsposten der vi finner blant kåsørene Kjell Aukrust, Odd Børretzen og Johan Borgen. Søndagspostens viseverksted stod sentralt; redigert av Nielsen, Alf Prøysen, Erik Bye og André Bjerke. Otto bidrog selv med en del viser og skrev tekster og melodier til andres arbeider så som tekster til «Pappa'n til Tove», «På ski» og «Lille Jensen drar til Mandalay». Han lagde melodiene til «Julekveld i skogen» og «Du skal få en dag i mårå». Mange fulgte oppfordringen til å sende inn stoff. Innsendt vise- og lyrikkstoff ble fremført av redaksjonen, innkalte artister eller av håpefulle innsendere så som Vidar Sandbeck, Birgitte Grimstad, Lars Klevstrand, Stein Ove Berg og Kari og Ola Bremnes. De mange navnene på norske artister som er nevnt ovenfor, forteller at vi er inne i en glanstid for norsk underholdning.

I 1975 kom soloalbumet «*Hainnhoinn i bajnn og 13 andre trønderviser*». Otto ble pensjonist i 1979. I 1982 sang Gerd og Otto inn sine mest kjente viser på «*Svanesang i stereo*». Kabareten «*Store lille Otto*» fikk han aldri se. Han døde brått 9. oktober 1982. Gerd døde i 1997.